

net fremkomme nogen Bemærkning under Sagens 1ste Behandling, og, naar der nu skulde ved 3die Behandling være affaaaret Medlemmer, som maaskee ikke vare tilstede ved 3die Behandling, Leilighed til at fremkomme med Forslag, vilde Grundlovens § 55 jo slet ikke blive opfyldt, som siger udtrykkeligt, at ethvert Lovforslag skal komme til 3 Behandlinger, men det vilde næsten blive indskrænket til een, og jeg mener derfor, at den Leilighed, som Thingets Medlemmer have til at udtale deres Mening eller fremkomme med Forslag, bør. ingenlunde indskrænkes.

Med Hensyn til de foreliggende Vndringsforslag, vil jeg navnlig anbefale det under Nr. 5 til § 4. § 4 staaer, forekommer det mig, i umiddelbar Forbindelse med § 1, som jeg under Sagens 1ste Behandling havde Leilighed til at udtale mig imod, navnlig den Bestemmelse, at Eieren af en Eiendom gives lige Ret imod alle hoverrigjorende Bønder, saaledes, at han kan tvinge dem til Afløsning, naar han vil. Dette kaldes et Reciprocitetsforhold, og det synes maaskee at være retfærdigt at udtale dette saaledes i denne Paragraph; men jeg har fundet mange Betænkkeligheder ved det, og de blive endnu stærkere, naar jeg seer hen til Indholdet af § 4. Man maa huske paa, at den ene Part alene har Pligter og Byrder, den anden Part derimod Rettigheder, den ene Part er ydende og den anden Part nydende, den ene staaer i et underordnet, den anden i et overordnet Forhold. Derfor forekommer det mig, at man ingenlunde burde, som skeet er i § 1, have stillet dem aldeles lige; men, da det nu engang er vedtaget og rimeligviis ikke vil blive forandret, saa mener jeg, at Thinget maa være meget vaersomt med Hensyn til § 4 for det Tilfælde, at Godseieren vilde tvinge alle de hoverrigjorende Bønder imod deres Billie til at faae Hovretet afløst. I saa Fald burde de ikke komme til at betale Mere end for det Arbeide, de virkelig have ydet, og ingenlunde for det Arbeide, som de have forpligtet sig til i Hovretforeningerne. Det er mig bitterligt af min Erfaring, at hoverrigjorende Bønder have forpligtet sig til langt mere Arbeide, end der af Godseieren siden er fordret, men, dersom § 4 gaar igjennem, saaledes

som den staaer, ogsaa naar man tager Hensyn til de Ord, som følge efter, saa er der intet Spørgsmaal om, at der jo vil blive paalagt dem en saa stor Pengebyrde, at det ikke vil være muligt for dem at udrede den. Jeg har et Exempel fra de senere Aar fra min Valgkreds, som tydeligt viser, at det er en meget mislig Sag, selv naar Foreningen gjensidigt er aldeles frivillig; og, naar den ærede Ordfører har vist hen til de tilføjede Ord, som staae i § 4 „et saadant aarligt Beløb, som Udførelsen paa anden Maade af ligesaa godt Arbeide o. s. v.“, saa er det klart, at de have Hensyn til det Udtryk, som staaet i den foresaaende Linie, „det ham tilkommende Arbeide“. De have netop Hensyn dertil og ikke til Andet, og det er netop det, jeg med Grund befrygtede, at der kunde paalægges de hoverrigjorende Bønder en saa stor Byrde, at de ikke ville blive istand til at opfylde den. Dersom Motiverne til Loven fulgte med Loven ud i Verden, eller dersom § 4 var formuleret overeensstemmende med Motiverne til § 4; saa skulde jeg ingen Betænkkelighed have havt ved Sagen, men, da dette ikke finder Sted, men tværtimod § 4 er formuleret paa en Maade, der synes at staae i Strid med Motiverne til § 4, saa har jeg særdeles Betænkkelighed ved at stemme for Paragraphen, saaledes som den staaer; thi Motiverne tale udtrykkeligt om, at Hovretet skal betragtes som et Complex, og derefter skulde Børdien af Arbeidet fastsættes; men § 4 taler ikke et eneste Ord om denne Sag, men gaar ind paa det specielle og nævner den Hovretberettigede ved at sige „det ham tilkommende Arbeide“. Der er altsaa slet ingen Overeensstemmelse i denne vigtige Sag imellem § 4 og Motiverne til denne Paragraph, men snarere en aldeles Modsætning. Jeg skal derfor ikke blot stemme for, men ogsaa tilraade som en Nødvendighed at stemme for Forslaget under Nr. 5 til § 4.

Blechingberg: Jeg maa bede om Tilbedelse til at føie til mine tidligere Bemærkninger angaaende § 6, at jeg skjønner ikke rettere, end at det yderligere Vndringsforslag, som 5 ærede Landsthingsmand have stillet, at det er uheldigere for de hoveripligtige Bønder, end det Forslag, som jeg tilligemed 4 andre